

MONITORING MEDIJSKE SCENE U SRBIJI

ZA MESEC DECEMBAR 2024. GODINE

UVOD

Monitoring medijske scene izrađuje se s ciljem kontinuiranog praćenja događaja i procesa koji utiču na stanje medijskih sloboda u Republici Srbiji. Autori monitoringa bave se: slobodom izražavanja; praćenjem implementacije postojećih propisa; usvajanjem novih propisa, ali i izmenama i dopunama aktuelnih, kako iz oblasti medija, tako i iz drugih oblasti koje na direktan ili indirektan način utiču na slobodu medija; kao i analizom SLAPP tužbi (strateških tužbi protiv učešća javnosti) usmerenih prema novinarima i medijima.

Za izradu monitoringa koriste se javno dostupni podaci, podaci dobijeni od novinara, urednika i drugih medijskih radnika, novinarskih udruženja i medijskih asocijacija, kao i od državnih i nedržavnih organa.

I SLOBODA IZRAŽAVANJA

Podrška studentima koji se bore za demokratske vrednosti u Srbiji

Novinarska i medijska udruženja okupljena u Koaliciju za slobodu medija i ANEM pozvali su svoje kolege i kolegice da podrže studente koji su u protestu i bore se za demokratiju, pravdu i slobodu govora u Srbiji.¹ Koalicija za slobodu medija uputila je poziv i evropskim medijima da obaveštavaju svoje građane o borbi za slobodu koja se vodi u Srbiji.²

Ministarstvo informisanja i telekomunikacija osudilo je saopštenje Koalicije za slobodu medija i navelo da je Koalicija na taj način iskoračila iz profesionalnih i etičkih okvira novinarske profesije i otvoreno se uključila u politički život u našoj zemlji.³

Nezavisno društvo novinara Vojvodine (NDNV) i udruženje Nezavisnost, u znak potpune podrške zahtevima studenata, učenika i građana, obustavila su sve kontakte sa aktuelnim režimom. Ta udruženja, sve do ispunjenja studentskih zahteva, neće učestvovati u sastancima, razgovorima, pregovorima i dogovorima sa predstavnicima režima. Zbog „besprizornog napada na Koaliciju za slobodu medija“, zatražena je i smena ministra informisanja i telekomunikacija Dejana Ristića.⁴

***

Sredinom decembra međunarodna organizacija [Amnesty International](#) objavila je izveštaj [‘Digitalni zatvor’ — Nadzor i represija civilnog društva u Srbiji](#). Navodi se da je reč o studiji slučaja koja za cilj ima rasvetljavanje načina na koji srpske vlasti, koristeći tehnologiju nadzora i taktike digitalne represije, vrši kontrolu i demonstrira silu nad civilnim društvom. Izveštaj prezentuje egzaktno dokaze da su pripadnici policije i BIA napravili špijunski softver (u izveštaju nazvan NoviSpy) koji je instaliran u pametne telefone najmanje četvoro aktivista, novinara i članova civilnog društva. Za pristupanje zaštićenim računarskim sistemima (zlo)upotrebljeno je hardversko-softversko rešenje Cellebrite UFED (visoko sofisticirani alat za digitalnu forenziku, koji je izradila izraelska kompanija [Cellebrite](#)). Pripadnici MUP-a i BIA do mobilnih uređaja su dolazili dok su pripadnici civilnog društva, novinari i aktivisti boravili u njihovim prostorijama (kao privedeni ili pozvani na informativni

¹ [Novinarska i medijska udruženja: Studenti nam sada čast iz osnovnih postulata novinarstva](#), tekst objavljen 17.12.2024. na portalu Cenzolovka.

² [Koalicija za slobodu medija: Poziv evropskim medijima da izveštavaju o borbi za slobodu građana Srbije](#), saopštenje objavljeno na portalu Koalicije.

³ [Ministarstvo osuđuje političko delovanje Koalicije za slobodu medija](#), saopštenje objavljeno 19.12.2024. na portalu Ministarstva informacija i telekomunikacija.

⁴ [NDNV i Nezavisnost: Solidarišemo se sa studentima i obustavljamo sve kontakte sa režimom, zahtevamo ostavku ministra informisanja](#), saopštenje objavljeno 21.12.2024. na portalu NDNV.

razgovor). U vreme pristupanja zaštićenim računarskim sistemima, telefonski uređaji bili su van domašaja lica u čijem su vlasništvu. Telefoni bi prvo bili prisilno otključani uz pomoć alata Cellebrite UFED, sa njih bi potom bili preuzeti podaci, i na kraju je u njih bio instaliran špijunski softver NoviSpy. Prema uvidima Amnesty International-a, NoviSpy ima mogućnost da pravi skrinšotove i šalje ih direktno na server BIA. Osim pravljenja skrinšotova, NoviSpy može da obezbedi pristup lokaciji, mikrofONU i kameri.

U izveštaju Amnesty International stoji:

Ministarstvo spoljnih poslova Norveške, koje je doniralo tehnologiju Cellebrite UFED, i Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS), koja je bila zadužena za nabavku za koju su korišćena sredstva norveškog granta za potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova, nisu sproveli adekvatnu dubinsku analizu kako bi procenili i ublažili potencijalne rizike ove tehnologije po ljudska prava, niti su obezbedili mere zaštite protiv njene zloupotrebe. S obzirom na slabo regulisanu oblast digitalnog nadzora u Srbiji, zabrinutost za nezavisnost pravosuđa i stalna izveštavanja o pretnjama civilnom društvu i nezavisnim novinarima, norveška vlada i UNOPS imali su obavezu da vrše nadzor i sprovedu dubinsku analizu prilikom nabavke visoko invazivne tehnologije i njenog prenosa srpskim institucijama. Ovakvim propustom omogućeno je i doprinelo se kršenju ljudskih prava na privatnost, slobodu izražavanja, udruživanje i mirno okupljanje primenom nezakonitog digitalnog nadzora. U odgovoru na saznanja do kojih se došlo u izveštaju, Ministarstvo spoljnih poslova Norveške navodi da smatra da je „zabrinjavajuća mogućnost da su digitalni forenzički alati, nabavljeni preko projekta koji je finansirala Norveška zloupotrebjeni za targetiranje predstavnika civilnog društva u Srbiji“, i dodaje da „ukoliko bi ovi navodi bili tačni, [to] bi predstavljalo očigledno kršenje principa norveške razvojne pomoći, kao i dogovorene svrhe podrške pružene srpskim vlastima u tom trenutku“. Ministarstvo je dodalo da se očekuje da će UNOPS, koji je bio odgovoran za sve projektne aktivnosti, sprovesti temeljnu istragu navodnih zloupotreba.

Amnesty International daje egzaktno dokaze da je novinaru portala FAR iz Dimitrovgrada Slaviši Milanovu (o tom slučaju više u [Monitoringu medijske scene za mart 2024. godine](#)), prilikom njegovog boravka u prostorijama MUP-a, bio instaliran špijunski softver Novi Spy. Na telefonu Slaviše

Milanova intervenisalo se bez zakonom propisane procedure. Milanov nije bio obavešten o nameri da mu se uređaj pretraži, nije mu naveden zakonom propisan osnov zbog koga se pretraga vrši, nije mu zatražena šifra uređaja (niti ju je on hotimice ili nehotice dao).⁵

Iako je povodom rečenog događaja Slaviša Milanov podneo nadležnom tužilaštvu krivičnu prijavu, a Sektoru unutrašnje kontrole MUP-a pritužbu, reakcija nadležnih institucija je izostala. Tužilaštvo (još uvek) nije kontaktiralo sa novinarom, a postupak unutrašnje kontrole nije ni pokrenut.⁶ Dopisom Policijske uprave u Pirotu Milanov je obavešten da je policijska uprava izvršila proveru njegovih navoda i konstatovala da nije dokazano da su policijski službenici, preduzimanjem službenih mera i radnji, ugrozili njegova ljudska prava i slobode, već su postupali u skladu sa zakonom i Pravilnikom o policijskim ovlašćenjima.

Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) apelovalo je na tužilaštvo da utvrdi odgovornost za zloupotrebu digitalnih forenzičkih alata i praćenje novinara i aktivista. Pored slučaja Slaviše Milanova, NUNS je pažnju usmerio i na slučaj Ljubomira Stefanovića, autora YouTube kanala Slavija Info, o čijem slučaju možete naći više informacija u [Monitoringu medijske scene za oktobar 2024. godine](#). Prema informacijama kojima NUNS raspolaže, kod Ljubomira Stefanovića je došlo do upotrebe Cellebrite alata, koji se koristi za otključavanje telefona i preuzimanje podataka sa njega, čime se otvara mogućnost za instalaciju NoviSpy špijunskog softvera.⁷

Povodom izveštaja Amnesty International-a oglasila se i BIA, tvrdeći da je agencija radila isključivo u skladu sa zakonima Republike Srbije, i da nisu u stanju „čak“ ni da komentarišu „besmislene navode iz njihovog teksta“. U saopštenju BIA još se kaže:

Povodom „izveštaja“ Amnesty International, objavljenog 16.12.2024. godine, Bezbednosno-informativna agencija može samo da konstatuje da trivijalni senzacionalizam njegovog sadržaja ukazuje na svrhu Amnesty International koja se ogleda u radu za interese pojedinih agencija i grupa za pritisak.⁸

Reagovao je MUP, kratkim saopštenjem:

U vezi sa izveštajem Amnesti Internešnala koji se odnosi na korišćenje forenzičkog

⁵ [A Digital Prison: Surveillance and the suppression of civil society in Serbia: Executive Summary - Amnesty International](#)

⁶ [Državni nadzor: Novinaru tajno instaliran špijunski softver u telefon tokom ispitivanja u policijskoj stanici](#), autorka: Vesna Radojević, tekst objavljen 16.12.2024. na portalu Raskrikavanje.

⁷ [Pozivamo tužilaštvo da utvrdi ko je odgovoran za zloupotrebu digitalnih forenzičkih alata i praćenje novinara i aktivista](#), saopštenje objavljeno 17.12.2024. na portalu NUNS.

⁸ [Saopštenje BIA 16.12.2024. godine | Bezbednosno-informativna agencija](#)

alata, Ministarstvo unutrašnjih poslova obaveštava javnost da se u okviru Nacionalnog centra za kriminalističku forenziku, Uprave za tehniku, MUP Republike Srbije forenzički alat koristi isključivo u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku Republike Srbije. Takođe, napominjemo da se na isti način forenzički alat koristi i u drugim policijama sveta, te da su navodi u izveštaju Amnesti Internešnal-a apsolutno netačni.⁹

Resorno ministarstvo smatra da nije nadležno za ispitivanje navoda iz izveštaja Amnesty International-a. Uprkos objavljenim podacima o instalaciji špijunskih softvera, ministar Dejan Ristić 2024. godinu ocenio je kao „najuspešnij“ i „rekordnu godinu“. Upitan da oceni izveštaj, ministar je rekao:

Ministarstvo informisanja i telekomunikacija nije MUP i nije tužilaštvo. Mi u tom smislu ne možemo da sprovodimo istrage i utvrđujemo da li su neke tvrdnje zasnovane na činjenicama ili nisu. To, kao i u svakoj demokratskoj državi, prepuštamo organima koji su nadležni za to.¹⁰

Brojne domaće i međunarodne organizacije ustale su u odbranu osnovnih građanskih sloboda. Beogradski centar za bezbednosnu politiku zatražio je od srpskih vlasti da hitno obustave nezakonit digitalni nadzor i istraže sve slučajeve zloupotrebe, uključujući i odgovornost pojedinaca u državnim institucijama. Od Evropske komisije tražili su da ozbiljno razmotri na koji način zloupotreba digitalnog nadzora u Srbiji utiče na proces evropskih integracija. Zatraženo je da međunarodna zajednica pojača podršku organizacijama civilnog društva, aktivistima i novinarima kako bi mogli da obavljaju svoj posao bez straha od nadzora i represije. Od kompanije Cellebrite, kao i od drugih kompanija koje proizvode alate digitalnog nadzora, zahteva se prekid saradnje sa srpskim vlastima dok se ne uspostavi pravni i transparentan okvir za korišćenje njihovih proizvoda.¹¹

Osam dana nakon objavljivanja izveštaja, deset organizacija civilnog društva podnelo je Posebnom tužilaštvu za visokotehnološki kriminal zajedničku krivičnu prijavu prijavu protiv N. N. lica iz MUP-a i BIA, zbog postojanja osnova sumnje da su aktivistima i novinarima telefoni bili prisilno otključani, a potom „zaraženi špijunskim softverom“,¹² čime su izvršena krivična dela: Neovlašćeno

⁹ [MUP: Navodi Amnestijevog izveštaja su netačni, forenzički alat koristimo u skladu sa zakonom](#), autorka: Milica Ljubičić, tekst objavljen 16.12.2024. na portalu Raskrikavanje.

¹⁰ [U izveštaju Ministarstva informisanja ni reči o špijuniranju novinara: Za ministra 2024. "apsolutno najuspešnija" godina](#), autorka: Tamara Stojanović, tekst i prilog objavljeni 27.12.2024. na portalu N1.

¹¹ [BCBP upozorava: Građani su žrtve nezakonitog prisluškivanja od strane države - Beogradski centar za bezbednosnu politiku](#), saopštenje objavljeno 16.12.2024. na portalu BCBP.

¹² [Civilni sektor podneo krivičnu prijavu protiv N.N. lica u BIA i policiji zbog špijuniranja aktivista i novinara](#), tekst objavljen

prikupljanje ličnih podataka,¹³ Pravljenje i unošenje računarskih virusa,¹⁴ Neovlašćeni pristup zaštićenom računaru, računarskoj mreži i elektronskoj obradi podataka.¹⁵

SafeJournalists i MFRR traže da se izvrši brza i temeljna istraga o upotrebi špijunskog softvera i da se uvedu stroži propisi kojim će se urediti njegovo korišćenje u Srbiji.¹⁶

Grupa evroposlanika uputila je vlastima u Srbiji pismo u kome je apelovala na to da se prestane sa upotrebom špijunskih softvera:

Mi, dole potpisani članovi Evropskog parlamenta, izrazito smo zabrinuti i zgroženi nalazima izveštaja organizacije Amnesty Internešenel, koji pokazuje da su srpske bezbednosne institucije sistematski zloupotrebljavale špijunске alate poput NoviSpy i Pegasusa, kao i forenzičke alate poput Cellebrite, za nezakonito prikupljanje podataka sa uređaja novinara, aktivista i građana koji mirno izražavaju neslaganje sa vlastima. Ove prakse predstavljaju direktan napad na osnovne slobode, uključujući pravo na mirno okupljanje, slobodu izražavanja i pravo na udruživanje.

U situaciji u kojoj se širom Srbije odvijaju masovni protesti i građanski nemiri nakon tragedije u Novom Sadu, od ključne je važnosti obezbediti da digitalna represija i nezakoniti nadzor odmah prestanu.

Građani Srbije zaslužuju da žive u zemlji koja poštuje i štiti osnovna prava i slobode, a ne da budu izloženi nezakonitom i proizvoljnom postupanju sopstvene policije i bezbednosnih službi.

Kao kandidat za članstvo u EU, od Srbije se apsolutno očekuje da odmah prestane sa upotrebom svih špijunskih alata i zloupotrebom strane finansijske pomoći u ove svrhe. Stoga najoštrije osuđujemo ovaj nezakoniti nadzor i zahtevamo hitnu, transparentnu i nezavisnu istragu ovih ozbiljnih optužbi, kao i krivično gonjenje odgovornih lica unutar Vlade Srbije, Ministarstva unutrašnjih poslova i Bezbednosno-informativne agencije. Na kraju, pozivamo sve kompanije koje pružaju digitalne alate za nadzor da obustave saradnju sa Srbijom dok se ne uspostavi transparentna i odgovorna politika.¹⁷

24.12.2024. na portalu NUNS, izvor: N1, Beta.

¹³ Član 146 stav 2 KZ-a

¹⁴ Član 300 stav 1 i stav 2 KZ-a

¹⁵ Član 302 stav 1 KZ-a

¹⁶ [SafeJournalists i MFRR: Hitna potreba za brзом i temeljnom istragom o upotrebi špijunskog softvera i strožim propisima u Srbiji](#), saopštenje objavljeno 18.12.2024. na portalu SafeJournalists.

¹⁷ [Grupa evroposlanika uputila pismo vlastima u Srbiji: Prestanite sa upotrebom špijunskih softvera](#), autor: Nikola Radišić, tekst

Posebnu pažnju izveštaju organizacije Amnesty International-a posvetili su članovi Stalne radne grupe za bezbednost novinara (SRG), koja je saopštila da će zbog ozbiljnosti navoda o neovlašćenom prisluškivanju, nadzoru i praćenju pojedinih novinara, sve pomno pratiti i preduzimati dodatne mere s ciljem da se utvrdi da li su izvršena neka od krivičnih dela na štetu novinara i da li su poštovane zakonom propisane procedure.¹⁸

***

Na konferenciji za štampu održanoj u decembru, iz Ministarstva informisanja i telekomunikacija saopšteno je da je, u odnosu na prošlu godinu, tokom 2024. godine došlo do smanjenja broja napada i pritisaka na novinare. Podaci Nezavisnog udruženja novinara Srbije pak pokazuju da se broj fizičkih napada na novinare povećao, te da je u poslednja dva meseca evidentirano više fizičkih napada nego u prvih 10 meseci tekuće godine. I broj pretnji na društvenim mrežama takođe se povećao.¹⁹

***

Narodni poslanici iz Pokreta socijalista Bojan Torbica i Đorđe Komlenski podneli su Narodnoj skupštini [Predlog Zakona o posebnom registru agenata stranog uticaja](#). Kako je predloženo, ideja je da se zahvaljujući zakonu uspostavi poseban Registar neprofitnih organizacija osnovanih u Republici Srbiji. Kako se predlogom zakona predviđa, organizacije koje u pretežnom delu finansiraju od strane stranih subjekata ili ih strani subjekti pomažu na neki drugi način, zbog svog političkog uticaja, delovanja i vršenja drugih političkih aktivnosti — mogu se (poštujući odredbe zakona) odrediti kao „agenti stranog uticaja“.

U obrazloženju predloga navodi se da se zakonom omogućava građanima Srbije da jasno „uoče i saznaju“, ko iz inostranstva i koliko plaća razna udruženja tj. neprofitne organizacije“. Cilj je da se obezbedi uvid u to „po čijim programima i direktivama“ neprofitne organizacije „rade i ono što je najvažnije, kojim stranim vladama i organizacijama polažu račune“. Predlagači izričito navode da „izdaja sopstvene zemlje i naroda ne može da bude visoko profitabilna delatnost, od koje deo građana Srbije ostvaruje ekstremno visoke finansijske prihode“.

Domaća stručna javnost podseća na to da ovo nije prvi put da se pokreće pomenuta inicijativa.

---

objavljen 18.12.2024. na portalu N1.

¹⁸ [Stalna radna grupa za bezbednost novinara održala poslednji redovan sastanak ove godine na kome je razmatrana bezbednost medijskih radnika](#), saopštenje objavljeno 20.12.2024. na portalu NUNS.

¹⁹ [U izveštaju Ministarstva informisanja ni reči o špijuniranju novinara: Za ministra 2024. "apsolutno najuspešnija" godina](#), autorka: Tamara Stojanović, tekst i prilog objavljeni 27.12.2024. na portalu N1.

Predlog zakona ocenjuju kao pritisak na lica koja kritikuju postupke vlasti, sa željom da se pažnja civilnog društva skrene sa gorućih tema.²⁰

Evropski ekonomski i socijalni komitet (The European Economic and Social Committee) izneo je duboku zabrinutost povodom predloga zakona:

*Ovaj nacrt zakona predstavlja ozbiljnu i direktnu pretnju za organizacije civilnog društva, ugrožavajući njihovu ulogu u očuvanju demokratskih vrednosti, ljudskih prava i evropskih integracija. Pozivamo srpske zakonodavce da razmotre implikacije predloženog nacrta zakona i izbegnu radnje koje mogu da naškode civilnom društvu i ometaju napredak Srbije na evropskom putu.*²¹

U odgovoru koji je portparol Stejt dipartmenta povodom rečenog predloga uputio Radiju slobodna Evropa (RSE), navodi se da su Sjedinjene Države duboko zabrinute zbog implikacija koje bi predloženi zakon mogao imati na demokratiju, ljudska prava i osnovne slobode:²²

*Takav zakon mogao bi da suzi prostor za delovanje građanskog društva, stigmatizuje organizacije civilnog društva koje rade na unapređenju života građana Srbije i ometa rad nezavisnih medija koji javnosti pružaju tačne informacije.*²³

Za RSE Evropska komisija je rekla:

*Podsećamo da svaki zakon zemlje kandidata za članstvo u EU mora biti u skladu sa osnovnim demokratskim vrednostima EU, uključujući slobodu govora i izražavanja.*²⁴

***

Pred održavanje Samita EU — Zapadni Balkan u Briselu (reč je o prvom sastanku na visokom nivou između članova nove Evropske komisije i šefova država Balkana), međunarodna organizacija Reporteri bez granica ukazala je na samit kao na važnu priliku za stvaranje novog političkog zamaha i postavljanje ambicioznih ciljeva za slobodu medija. Reporteri bez granica pozvali su Evropsku uniju i države članice da od zemalja kandidata zahtevaju da se obavežu na unapređenje svojih zakona s ciljem da podstaknu slobodan, nezavisan i pluralistički medijski pejzaž u regionu Zapadnog Balkana. Prema Svetskom indeksu slobode medija RSF-a za 2024, sloboda medija pogoršana je u svih šest

²⁰ [Predlog Zakona o registru agenata stranog uticaja: Represija protiv nevladinog sektora ili skretanje pažnje javnosti?](#), autorka: Ivana Nikoletić, tekst objavljen 6.12.2024. na portalu Cenzolovka.

²¹ [Serbia: Draft law on foreign agents risks democratic and EU integration goals | EESC](#)

²² [Nekada strani plaćenici, sada strani agenti – Vulin predlaže zakon](#), autorka: Ljudmila Cvetković, tekst objavljen 4.12.2024. na portalu RSE.

²³ Isto.

²⁴ Isto.

zemalja Zapadnog Balkana, dok Srbija i Albanija u zoni EU–Balkan imaju najgore rezultate. Bez obzira na to što su bolje rangirane, i u drugim zemljama regiona sloboda medija i dalje je krhka.²⁵

Pritisci i napadi

Slučaj paljenja kuće Milana Jovanovića

Iako je od paljenja kuće Milana Jovanovića prošlo šest godina, postupak za naknadu materijalne štete koju su Milan Jovanović i njegova supruga pretrpeli – nije daleko odmakao. Pre tri godine, Drugi osnovni sud u Beogradu oglasio se nenadležnim za postupanje jer se pokazalo da visina potraživane naknade štete prevazilazi limit u kome postupaju osnovni sud.²⁶ Tuženi su protiv odluke suda izjavili žalbu. Po tom pitanju sud još uvek nije doneo odluku. U postupku za naknadu nematerijalne štete prvo ročište održano je 27. 12. 2024. godine.²⁷

Dragoljub Simonović i Igor Novaković trenutno su na odsluženju zatvorske kazne. Za Aleksandrom Marinkovićem, koji je zapalio kuću Milana Jovanovića, raspisana je međunarodna poternica; za sad, nije lociran.²⁸ Vladimir Mihailović čeka odluku Višeg suda povodom žalbe koju je izjavio protiv odluke kojom mu je odbijeno odlaganje zatvorske kazne.²⁹

Više o pravnosnažnoj presudi donetoj u tom slučaju u [Monitoringu medijske scene u Srbiji za april 2024. godine](#).

Slučaj lišenja slobode Dušana Milanovića, vlasnika izdavača portala Kosovo online

Dušan Milanović, kom je krajem novembra određeno policijsko zadržavanje u trajanju od 48 sati, pušten je da se brani sa slobode.³⁰ Milanoviću se na teret stavlja izvršenje krivično delo Terorizam zbog navodnog upravljanja Telegram grupom „Koridor“.

²⁵ [EU-Western Balkans summit: the advancement of trusted, independent journalism must be prioritised in EU accession talks | RSF](#)

²⁶ [UNS: Osnovni sud nenadležan po tužbi novinara Žig info zbog naknade štete za paljenje kuće](#), tekst objavljen 19.01.2022. na portalu dnevnog lista Danas.

²⁷ [Šest godina od spaljivanja kuće novinara: Proces za naknadu materijalne štete nije ni pokrenut](#), autor: Perica Gunjić, tekst objavljen 11.12.2024. na portalu Cenzolovka.

²⁸ Isto.

²⁹ [Novinar Jovanović: Odlazak bivšeg predsednika Opštine Grocka u zatvor za mene Pirova pobeda \(VIDEO\)](#), tekst objavljen 15.10.2024. na portalu Insajder televizije.

³⁰ [Oluja propagande, progonstvo istine](#), autorka: Tatjana Lazarević, tekst objavljen 9.12.2024. na portalu Bezbedni novinari.

Pretnje upućene Slavko Ćuruvija fondaciji

Početkom decembra, Slavko Ćuruvija fondaciji je sa Fejsbuk naloga lica potpisanog kao Dušan Milisavljević upućena preteća poruka: „A ZAŠTO TO VAS IZ ĆURUVIJE BRINE PAZITE IMA JOŠ USKRSA POZLATILE SE RUKE“. Fondacija je podnela prijavu Posebnom tužilaštvu za visokotehnoški kriminal.

Povodom tog događaja reagovala su domaća novinarska udruženja. Koalicija za slobodu medija³¹ i UNS³² tražili su hitnu identifikaciju i procesuiranje lica koje je pretnju uputilo. Apel su uputile i međunarodne organizacije Komitet za zaštitu novinara za Evropu i centralnu Aziju,³³ Kancelarija OEBS-a u Srbiji,³⁴ Kancelarija Saveta Evrope za medijske slobode³⁵ i Medijska organizacija jugoistočne Evrope.³⁶

Iako su nadležnom tužilaštvu dostavljene informacije o profilu sa kog je preteća poruka upućena, osoba čiji su podaci objavljeni nije saslušana jer se, po informacijama dobijenim iz MUP-a, od Fejsbuka čeka potvrda identiteta.

Slučaj napada na novinara Radara Vuka Cvijića – i dalje bez pomaka

Ni šest meseci nakon što je Vuk Cvijić prijavio da ga je jedan od suvlasnika izdavača provladinih tabloida Srpski telegraf i Republika.rs Milan Lađević fizički napao u centru Beograda – tužilaštvo nije dobilo od MUP-a snimke sa kamera za video-nadzor. Redakcija Insajdera uputila je tužilaštvu pitanja u vezi sa tim slučajem. Tužilaštvo je novinare usmerilo na MUP koji je do danas bez odgovora.³⁷

Napadi na novinara i dopisnike Televizije N1

U NUNS-ovoj Bazi napada na novinare zabeležen je slučaj fizičkog napada na novinara Dušana Mladenovića. Kako se navodi, isto lice i ranije je „teško uznemiravalo“ i „fizički napadalo“ Mladenovića i njegovu porodicu, što je novinar prijavljivao nadležnim organima. Uz podršku ANEM-a i NUNS-a Mladenović je konkretan slučaj prijavio prvo telefonskim putem, a zatim i lično, odlaskom

³¹ [Koalicija za slobodu medija: Pretnje smrću Slavko Ćuruvija fondaciji ne smeju proći nekažnjeno](#), saopštenje objavljeno 4.12.2024. na portalu NUNS.

³² [UNS: Hitno pronaći i kazniti odgovornog za pretnju Slavko Ćuruvija Fondaciji](#), saopštenje objavljeno 4.12.2024. na portalu UNS.

³³ https://x.com/CPJ_Eurasia/status/1864686412487909731

³⁴ https://x.com/OSCE_Serbia/status/1864651018635543009

³⁵ <https://fom.coe.int/en/alerte/detail/107641873>

³⁶ <https://seemo.org/ressources/09-12-2024-death-threat-against-slavko-curuvija-foundation/>

³⁷ [Tužilaštvo za Insajder o "slučaju Vuka Cvijića": MUP ni posle više od šest meseci ne dostavlja snimke video - nadzora](#), tekst objavljen 17.12.2024. na portalu Insajder televizije.

u policijsku stanicu Vračar u Beogradu.³⁸

U prvoj polovini decembra, dopisnici iz Novog Sada Lei Apro otet je mobilni telefon tokom izveštavanja sa blokade Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu. Prema informacijama koje je objavila TV N1, studenti u blokadi skrenuli su pažnju novinarki na mladića koji je snima a koji, po njihovim rečima, ne podržava blokade. Novinarka je mladića pitala zbog čega je snima. On je zaklonio lice i nedugo zatim oteo joj telefon. Kako se navodi, telefon je dao drugom mladiću, zatim je došlo do kraćeg gurkanja, nakon čega je novinarki telefon vraćen.³⁹ NUNS,⁴⁰ NDNV⁴¹ i UNS⁴² u svojim saopštenjima osudili su napad na novinarku i tražili hitno procesuiranje odgovornih u tom slučaju.

Dopisnica iz Novog Sada Sanja Kosović takođe je bila napadnuta. Na protestnom ispred Skupštine AP Vojvodine nepoznati muškarac dva puta je udario mikrofon koji j novinarka držala u rukama.⁴³

Preteći komentari upućeni redakciji medija Radar, TV N1 i Regionalnoj informativnoj agenciji JUGpress

Sredinom decembra redakcija nedeljnika Radar Posebnom tužilaštvu za visokotehnoški kriminal prijavila je uznemirujuće poruke koje su joj bile upućene u formi komentara: „uskoro pepeo“, „vidimo se“.

Prema rečima novinara, nije prvi put da od istog pošiljaoca primaju komentare sličnog sadržaja. Ranije su na njihovu adresu stizale sledeće reči: „lešinarima sledi put u večna lovišta“, „uskoro neće biti gamadi i lešinara“, „sm.t lešinarima... Vidimo se...“, pa onda opet „vidimo se“, „pepeo ostao iza svih vas USKORO“). Neki od tih komentara prijavljeni su nadležnim organima.

Krajem decembra na Fejsbuk stranici redakcije TV N1 ostavljena je preteća poruka: „Jedva čekam da vam jebem mamu zapadno fašističku“. Komentar je prijavljen Posebnom tužilaštvu za visokotehnoški kriminal.⁴⁴

Redakcija medija JugPress prijavila je nadležnim organima preteće poruke koje su joj

³⁸ <https://bazenuns.rs/srpski/detalji-napada-na-novinara/1627>

³⁹ [Novinarki N1 otet telefon na FTN u Novom Sadu, među studentima i oni koji se protive blokadi](#), tekst objavljen 9.12.2024. na portalu N1.

⁴⁰ [Najoštrije osuđujemo napad na novinarku N1 Lei Apro](#), saopštenje objavljeno 9.12.2024. na portalu NUNS.

⁴¹ [U Novom Sadu napadnuta novinarka Lea Apro, nadležni da kazne odgovorne](#), saopštenje objavljeno 9.12.2024. na portalu NDNV.

⁴² [Kazniti odgovornog za otimanje telefona novinarki N1 Lei Apro](#), saopštenje objavljeno 9.12.2024. na portalu UNS.

⁴³ [Ispred Skupštine Vojvodine napadnuta novinarka N1](#), tekst objavljen 17.12.2024. na portalu N1.

⁴⁴ [Pretnje smrću i fizičkoj sigurnosti novinara, N1, Beograd, 27.12.2024. - SafeJournalists](#)

ostavljene u komentarima na redakcijskom Fejsbuk nalogu, ispod objave o leskovačkim gimnazijalcima koji odaju počast postradalima zbog pada nadstrešnice u Novom Sadu.⁴⁵ Nakon što je prijava podneta, sporni komentar je uklonjen. Po fotografijama i porukama koje kači na svom Fejsbuk profilu, zaključuje se da je lice koje je uputilo preteću poruku simpatizer SNS-a.

Pretnje upućene novinarki TV Nova S Isidori Kovačević

U NUNS-ovoj Bazi napada na novinare evidentirana je pretnja upućena novinarki Isidori Kovačević.⁴⁶ Njoj je, posredstvom društvene mreže Fejsbuk, upućena poruka: „...i svis te vi izdajnici divne zemlje Srbije. Svi ste vi turci, a turčinu vjerovati? Samo mrtvom turčinu možeš donekle vjerovati...“. Pretnja je prijavljena Posebnom tužilaštvu za visokotehnoški kriminal.

U decembru 2021. godine, zbog izveštavanja sa protesta organizovanog u znak protivljenja najavljenom iskopavanju litijuma od strane kompanije Rio Tinto, u Šapcu su [lepljene „poternice“](#) na kojima je bio lik novinarkе Isidore Kovačević. O tome više u [Monitoringu medijske scene u Srbiji za oktobar 2024. godine](#).

Mediji onemogućeni da prate sednicu Skupštine AP Vojvodine

U drugoj polovini decembra, UNS se oglasio saopštenjem u kom je protestovao zbog onemogućavanja novinarima, snimateljima i fotoreporterima da prate sednicu Skupštine AP Vojvodine. Novinarka portala Radio 021 iz Novog Sada Dragana Prica Kovačević u izjavi za UNS je rekla da je medijima bilo omogućeno da snime samo prvih 15 minuta sednice, iako su se na njoj donosile važne odluke poput odluke o usvajanju budžeta. Kako je novinarka rekla, ulaz je bio dozvoljen samo snimateljima i fotoreporterima. Ona je uspela da uđe, jer za portal Radio 021 i snima i fotografiše. Nakon 15 minuta od početka sednice, fotoreporterima i snimateljima naloženo je da napuste salu. Nakon što su se usprotivili, bili su fizički izgurani napolje. Neko vreme nisu mogli da napuste zgradu Skupštine jer su vrata bila zaključana.⁴⁷

⁴⁵ [Aktivista SNS-a vulgarno vređa srednjoškolce i preti linčom novinarima JUGpress-a zbog pisanja o njihovom protestu](#), tekst objavljen 26.12.2024. na portalu JugPress.

⁴⁶ <https://bazenuns.rs/srpski/detalji-napada-na-novinaru/1631>

⁴⁷ [Skupština Vojvodine da novinarima omogući izveštavanje sa sednica](#), saopštenje objavljeno 17.12.2024. na portalu UNS.

Neprimerene reči ne prestaju da stižu

Gradonačelnik Bora Aleksandar Milikić neprimerenim rečima („Vi niste ništa drugo do lajavi pacer koji misli da će glupim tekstovima steći popularnost“) obratio se dopisniku dnevnog lista Danas iz Zaječara Miljku Stojanoviću. Prema pisanju ovog medija, gradonačelnikove neprimerene reči bile su reakcija na tekst „Zaječarska opozicija ‘preotela’ tribinu naprednjaka u selu pored Zaječara“ i na novinarsko pitanje: Zbog čega gradonačelnik Bora obilazi sela koja pripadaju opštini Zaječar i sa meštanima tih sela drži tribine?⁴⁸

Novinarka TV N1 Žaklina Tatalović na društvenoj mreži X objavila je poruku koju joj je uputio predsednik Omladinske filharmonije u Nišu: „Ti si Žaklina jedno najgore govno izdajničko, Mam.. ti j.. izdajničko, Trebala si ovo kod Kim Džon Una da uradiš, pa da vidiš kako bi se provela, Đubre izdajničko i đubre plaćeničko, Odgovaraćeš kad tad“.⁴⁹ Nakon što je objavila poruku, novinarka je primila javno izvinjenje u kom se pošiljalac poruke pozvao na to da mu je profil bio hakovan.⁵⁰

U NUNS-ovoj bazi slučajeva napada na novinare⁵¹ evidentirana je poruka upućena Željku Bodrožiću, predsedniku NUNS-a. Poruka mu je stigla preko Fejsbuk naloga NUNS-a. Poruka glasi: „Kada ce Kvazinezavisno udruzenje novinara Srbije da se ogradi od javnih istupa majmunolike individue koja se predstavlja kao i odaziva na Zeljko Bodrozić? Kao što je to bio utisak u Utisku nedelje. Prethodna crno bela pacovčina na mestu lidera KNUNS-a je otišla Bogu na ispovest i nikako nisam uspevao da se rasplačem kad sam čuo...“. NUNS će taj slučaj, kako je u bazi mreže SafeJournalists navedeno,⁵² prijaviti Posebnom tužilaštvu za visokotehnološki kriminal kao govor mržnje.

U decembru je NUNS saopštenjem pružio podršku novinaru Nikoli Stameniću i redakciji Sportkluba i osudio ponašanje generalnog direktora Fudbalskog kluba Crvena zvezda Zvezdana Terzića, koji je, kako se navodi, vređao i omalovažavao Stamenića i druge novinare i medije (Sportklub, Nova S, Danasa, Radar i portal Direktno).⁵³

Udruženje novinara Srbije (UNS) sa svojim ogranom na Kosovu osudilo je pretnje upućene direktoru prištinskog portala Periskopi Iljiru Mireni. Kako UNS navodi, na Fejsbuk nalogu portala

⁴⁸ ["Vi niste ništa drugo do lajavi pacer": Umesto odgovara na postavljeno pitanje, gradonačelnik Bora izveđao dopisnika Danasa iz Zaječara](#), tekst objavljen 30.12.2024. na portalu dnevnog lista Danas.

⁴⁹ [Reporterka N1 Žaklina Tatalović dobila pretnje na društvenim mrežama](#), tekst objavljen 30.12.2024. na portalu N1.

⁵⁰ [Javno izvinjenje zbog pretnji Žaklini Tatalović: Hakovan mi je profil, to nije moj vokabular](#), tekst objavljen 30.12.2024. na portalu N1.

⁵¹ <https://bazenuns.rs/srpski/detalji-napada-na-novinaru/1630>

⁵² <https://safejournalists.net/sr/incident/ostale-pretnje-novinarima-zeljko-bodrozic-beograd-29-12-2024/>

⁵³ [Direktor Crvene zvezde mora prestati da diskriminiše i targetira novinare](#), saopštenje objavljeno 28.12.2024. na portalu NUNS.

Nacionale objavljen je komentar: „Ovaj čovek zaslužuje metak“. Komentar je upućen sa naloga Visar Kabaši, a odnosio se na Iljira Mirenija.⁵⁴

II MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA

Zakon o javnim medijskim servisima

U prvoj polovini decembra, Koalicija za slobodu medija objavila je saopštenje u kom je ukazala na to da je, dva meseca nakon pisanja Nacrta zakona o javnim medijskim servisima, „Vlada još jednom obesmisllila proces izmene medijskih zakona“. Koalicija je saopštila da je ministar Dejan Ristić nacrt zakona „nametnuo“ tako da je rad na izradi Nacrta ZJMS-a, na iznenađenje članova Radne grupe, prekinut pre nego što je zapravo bio okončan. Koalicija je potcrtala činjenicu da nacrt izlazi iz okvira onog na čemu je Radna grupa radila i da je kao takav u suprotnosti sa Medijskom strategijom.⁵⁵

Ključne primedbe Nacrta ZJMS-a jesu sledeće – prvo, iako je to osnovna smernica Medijske strategije i ključna stavka za ostvarivanje nezavisnosti javnih medijskih servisa, nacrtom zakona nisu predviđene izmene u pogledu načina njihovog finansiranja.⁵⁶ Radna grupa predložila je više modela, od kojih su svi bili odbijeni. Drugo, u Nacrtu ZJMS-a RTS i RTV ostaju ustanove koje raspolažu državnim kapitalom, što obesmišljava institucionalnu autonomiju javnih medijskih servisa. Treće, uloga Poverenika za zaštitu prava slušalaca, gledalaca i čitalaca (uvođenje te institucije predviđeno je Medijskom strategijom), zbog načina na koji se bira i razrešava (od strane generalnog direktora), sveden je na administrativnog radnika, bez suštinske nezavisnosti u svom radu.⁵⁷

Zakon o javnom informisanju i medijima i Zakon o elektronskim medijima

Početak decembra, održani su prvi sastanci Radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o javnom informisanju i medijima, kao i Radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima.⁵⁸

⁵⁴ [Da odgovaraju osobe koje su pretile smrću Iljiru Mireni](#), saopštenje objavljeno 19. 12. 2024. na portalu UNS.

⁵⁵ [Koalicija za slobodu medija: Ministar Dejan Ristić oktroisao izmene Zakona o javnim medijskim servisima](#), tekst objavljen 10.12.2024. na portalu Cenzolovka.

⁵⁶ Strategija predviđa neophodnost stabilnog finansiranja, koje će se ostvarivati primarno preko taksi.

⁵⁷ [Koalicija za slobodu medija: Ministar Dejan Ristić oktroisao izmene Zakona o javnim medijskim servisima](#), tekst objavljen 10.12.2024. na portalu Cenzolovka.

⁵⁸ [ODRŽANI PRVI SASTANCI RADNIH GRUPE ZA IZRADU NACRTA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNOM INFORMISANJU I MEDIJIMA I NACRTA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA](#), saopštenje objavljeno 5.12.2024. na portalu Ministarstva informisanja i telekomunikacija.

Radne grupe trebalo je da izrade radne verzije Nacrta zakona o izmenama i dopunama ZJIM-a i ZEM-a, i da ih dostave Ministarstvu informisanja i telekomunikacija najkasnije do kraja 2024. godine. Nakon toga, resorno ministarstvo treba da raspiše javnu raspravu.⁵⁹

Dva dana pre prvog sastanka radnih grupa za izradu ZJIM-a i ZEM-a, UNS je, reagujući na zvanično obaveštenje da se u Radnoj grupi za izradu Nacrta ZJIM-a ne nalaze predstavnici NUNS-a, NDNV-a i ANEM-a, a da će u njoj raditi predstavnici Društva novinara Vojvodine (DNV) i Profesionalnog udruženja novinara Srbije (PROUNS), koji u medijskoj zajednici nisu prepoznati kao organizacije koje se zalažu za zaštitu novinara i slobodu govora i informisanja, zatražio od ministra da promeni odluku o sastavu radnih grupa.⁶⁰

Reagujući na ovo, Ministarstvo informisanja i telekomunikacija odlučilo je da izmeni Rešenje o formiranju Radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama ZJIM-a. U Radnu grupu uključen je i NUNS. UNS je pozdravio odluku, iznoseći primedbu da je MIT trebalo da obezbedi da u Radnoj grupi učestvuju i ANEM, Asocijacija medija i NDNV, budući da su te organizacije učestvovalе u pisanju Medijske strategije, Akcionog plana za njeno sprovođenje i poslednje verzije medijskih zakona.⁶¹

I Koalicija za slobodu medija i ANEM pitali su ministra iz kog razloga u Radnoj grupi za izradu Nacrta ZJIM-a nije bilo mesta za organizacije koje su učestvovalе u izradi medijskih zakona i drugih dokumenata. Odgovor ministarstva bio je da su se opredelili za to da se „odgovornost za rad na izradi izmena i dopuna zakonskih propisa proširi i na druga udruženja koja do sada u tome nisu učestvovalа“, imajući u vidu da u Srbiji, u oblasti javnog informisanja, deluje 76 profesionalnih udruženja. Koalicija za slobodu medija istakla je da „broj registrovanih udruženja nije niti ikada može biti pokazatelj pluralizma, aktivnosti niti ekspertize istih“, i podsetila na to da je dosadašnja praksa bila da sve organizacije članice Koalicije za slobodu medija delegiraju svoje članove za sve radne grupe koje se odnose na izradu medijskog zakonodavstva, Strategiju javnog informisanja i pratećeg Akcionog plana. Ta praksa nije bez osnova, s obzirom na to da su sve organizacije do sada dokazale da su kredibilni partneri koji značajno doprinose u procesu usvajanja ključnih propisa u oblasti javnog informisanja.⁶²

⁵⁹ Isto.

⁶⁰ Isto.

⁶¹ [MIT da još jednom razmotri sastav Radne grupe za Zakon o javnom informisanju](#), saopštenje objavljeno 4.12.2024. na portalu UNS.

⁶² [Koalicija za slobodu medija i ANEM: Ministarstvo informisanja i telekomunikacija prekinulo dobru praksu](#), saopštenje objavljeno 4.12.2024. na portalu Koalicije za slobodu medija.

Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja

U toku trajanja javne rasprave o Nacrtu Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, Nacionalni konvent o Evropskoj uniji upozorio je na to da predložene izmene umanjuju dostignuti nivo prava i otvaraju prostor za dodatne zloupotrebe.

Iako se izmenama zakona pristupilo s ciljem da se reše problemi masovne zloupotrebe prava od strane *malicioznih* tražilaca informacija i advokata, organizacije civilnog društva okupljene u Koaliciji za slobodu pristupa informacijama i u Nacionalnom konventu o Evropskoj uniji — smatraju da predlozi iz Nacrta ZoSPIJZ umanjuju dostignuti nivo prava javnosti da bude obaveštena, te tako ostavljaju prostor organima vlasti za prekomerno ograničenje prava. Grupa organizacija civilnog društva, među kojima se nalaze Transparentnost Srbija, Partneri Srbija, Komitet pravnika za ljudska prava (YUKOM), Građanske inicijative, CRTA i Nezavisno udruženje novinara Srbije izradila je [set alternativnih predloga](#)⁶³ koji mogu da doprinesu rešenju problema nastalih zloupotrebom prava na pristup informacijama od javnog značaja.

Novi Kodeks novinara i novinarki Srbije

Krajem decembra na snagu je stupio novi [Kodeks novinara i novinarki Srbije](#). Po novom Kodeksu, Komisija za žalbe Saveta za štampu postupaće počevši od januara 2025. godine.

Ključne izmene odnose se na: poštovanje dostojanstva, veštačku inteligenciju i društvene mreže, nezavisnost novinara, privatnost i lične podatke, uvođenje rodno osetljivog jezika i digitalne izazove.⁶⁴

U Kodeks je uvedeno novo poglavlje „Poštovanje dostojanstva“. Uvrštene su i odredbe kojima se uređuju pravo na zaborav, korišćenje veštačke inteligencije i korišćenje sadržaja sa društvenih mreža, kao i odredbe kojima se predviđa urednička kontrola (samim tim i odgovornost) za sadržaj koji je kreiran pomoću veštačke inteligencije. Dužnost medija je da označi sadržaj kreiran korišćenjem rečenih alata. U poglavlju koje se bavi pitanjem nezavisnosti novinara ističe se nezavisnost od korporativnih interesa. Poglavlje o poštovanju privatnosti značajno je unapređeno. Kada je reč o komentarima, uvedena je novina obaveznog obaveštavanja o tome da li se koristi premoderacija ili

⁶³ NKEU: [Predložene izmene Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja umanjuju dostignuti nivo prava i otvaraju prostor za dodatne zloupotrebe](#), tekst objavljen 7.12.2024. na portalu NUNS.

⁶⁴ [Stupio na snagu novi Kodeks novinara i novinarki Srbije](#), saopštenje objavljeno na portalu Saveta za štampu.

postmoderacija. Takođe, u kodeksu svoje mesto imaju i odredbe o rodno osetljivom jeziku.⁶⁵

III IMPLEMENTACIJA POSTOJEĆIH PROPISA

Rok za prijavljivanje na Javni poziva za predlaganje kandidata za izbor članova Saveta REM-a istekao je 16.12.2024.

Na sednici održanoj 20. decembra, Odbor za kulturu i informisanje usvojio je listu kandidata i predlagača za izbor Saveta REM-a. Kandidatima u čijoj su dokumenataciji uočeni nedostaci, ostavljen je rok da do 27. decembra nedostatke otklone.

ANEM je 27.12.2024. uputio prigovor na listu kandidata i predlagača i zatražio da se na skupštinskom sajtu objavi celokupna dokumentacija dostavljena od strane predlagača i kandidata za Savet REM-a.⁶⁶

Konačnu listu kandidata skupštinski odbor utvrdio je 30. decembra 2024. godine.

Projektno sufinansiranje

Ministarstvo informisanja i telekomunikacija [izradilo je izmene i dopune Pravilnika o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja, sa pripadajućim obrascima](#). Ukazujući na određene nelogičnosti sadržane u objavljenim dokumentima (nelogičnosti se, između ostalog, tiču formiranja baze kandidata, kao i nedostataka informacija u vezi sa pristupom Jedinstvenom informacionom sistemu), ANEM je resornom ministru uputio dopis u kom je od njega zatražio da uočene nelogičnosti pojasni.

⁶⁵ Isto.

⁶⁶ [Prigovor na listu kandidata i predlagača za izbor Saveta Regulatornog tela za elektronske medije](#), autor: Veran Matić, tekst objavljen 28.12.2024. na portalu Javni servis.

IV SLAPP TUŽBE USMERENE PREMA NOVINARIMA I MEDIJIMA

Koalicija protiv SLAPP u Evropi (CASE) i Fondacija Dafne Karuana Galicija, objavile su [izveštaj](#) koji je pokazao da je tokom 2023. godine podneto 166 SLAPP tužbi. Srbija spada u jednu od zemalja u kojima je pokrenut značajan broj takvih postupaka.⁶⁷

Protiv novinara istraživačkog portala KRIK Predrag Koluvija podneo je treću tužbu. Tužba je podneta protiv urednika, novinarkе i udruženja koje je osnivač portala KRIK, i njom se — zbog navodne povrede dostojanstva ličnosti objavljivanjem teksta „Operacija ‘Cepelin’: Koluvija i pre ‘Jovanjice’ bio osumnjičen za proizvodnju marihuana“ — traži naknada nematerijalne štete u iznosu od 100.000,00 rsd.

Jednu od tužbi koju je Predrag Koluvija podneo protiv glavnog urednika i izdavača portala KRIK, Platforma Saveta Evrope za promovisanje zaštite novinarstva i bezbednosti novinara ocenila je kao „akt koji ima zastrašujući efekat na slobodu medija“.⁶⁸ O prethodnim postupcima više u [Monitoringu medijske scene u Srbiji za jun 2024. godine](#).

Ova publikacija objavljena je uz finansijsku pomoć Evropske unije i Ministarstva informisanja i telekomunikacija Republike Srbije. Za sadržinu ove publikacije isključivo je odgovorna Asocijacija nezavisnih elektronskih medija i ta sadržina nipošto ne izražava zvanične stavove Evropske unije i Ministarstva informisanja i telekomunikacija.

⁶⁷ [Srbija među zemljama u kojima je pokrenut značajan broj SLAPP tužbi](#), tekst objavljen 9.12.2024. na portalu UNS.

⁶⁸ <https://fom.coe.int/en/alerte/detail/107636917;globalSearch=true>